

Euthanasiewet 2002 – 2014 – 2020 & Wilsverklaringen Levens einde

Euthanasiewet: 2 opties

- 1) Actueel verzoek om euthanasie
- 2) Voorafgaande wilsverklaring euthanasie

Bijkomende 'voorafgaande wilsverklaringen'

- 3) 'Negatieve' wilsverklaring
- 4) Verklaring 'teraardebesteding'
- 5) Orgaandonatie
- 6) Lichaamsschenking aan de wetenschap

Actueel euthanasieverzoek

Kenmerken van de Patiënt

- 'Handelingsbekwaam' (minderjarigen: 'oordeelsbekwaam')
- 'Bewust' op het moment van het euthanasieverzoek

Kenmerken van het Euthanasieverzoek

- Vrijwillig verzoek
- Herhaald verzoek
- Weloverwogen verzoek

Kenmerken van het "Lijden"

- Fysiek en/of psychisch (minderjarigen: ENKEL fysiek)
- Constant
- Ondraaglijk
- Niet te lenigen
- Veroorzaakt door ernstige, ongeneeslijke aandoening OF ongeval

Procedurele aspecten

Euthanasie Patiëntenrecht (art. 14)

Rol en positie van zorgverleners/naasten

Verpleegkundig team (indien regelmatig contact)

Naasten: enkel als patiënt dit wenst

Indien behandelend arts arts weigert

Tijdig patiënt informeren

Motiveren

indien weigering om medische redenen:
in medisch dossier noteren

DoorverwijsPLICHT (wetswijziging 2020)

Procedure(verschillen)

Terminale aandoening volwassenen

Minstens 1 advies van 1 geraadpleegd arts

Terminale aandoening minderjarigen

Schriftelijk akkoord ouders /voogd (bijstand)
Advies van kinderpsychiater OF psycholoog

Niet-terminale aandoening (ENKEL VOLWASSENEN)

Minstens 2 adviezen/2 geraadpleegde artsen
1 psychiater/specialist aandoening

1 maand wachttijd

Procedure 'Psychiatrie'

Verschillende adviesteksten: verstrenging

Broeders van Liefde
Vlaamse Vereniging Psychiatrie
Zorgnet-Icuro
Nationale Raad Bio-ethiek

Deontologische richtlijn Orde der Artsen

Minstens 2 adviezen van 2 psychiaters
Betrekken 'zorgverlenend team'
Betrekken 'naasten' (arts moet patiënt
aansporen om naasten te informeren)
'Voldoende lange wachttijd'
Fysiek samenkomen van betrokken artsen

Wilsverklaring Euthanasie

Kenmerken van de Patiënt

- Handelingsbekwame meerderjarige of ontvoogde minderjarige

Kenmerken van het Euthanasieverzoek

- Zelf geschreven/ingevuld of door vertrouwenspersoon
- 2 meerderjarige getuigen: minstens 1 persoon GEEN erfgenaam
- Door allen gedateerd en van handtekening voorzien

Wanneer geldig?

- Er is sprake van ernstige en ongeneeslijke, door ongeval of ziekte veroorzaakte aandoening
- Ingeval men niet meer bij bewustzijn is, en dit onomkeerbaar is volgens huidige stand wetenschap (niet bij dementie, hersenbloeding etc.)
- Wetswijziging!
  - < 2 april 2020: elke 5 jaar hernieuwen
  - > 2 april 2020: geldig voor ONBEPAAALDE TIJD, tenzij men het herroept

Wilsverklaring Euthanasie

4 mogelijkheden aankruisen

- initiële verklaring
- herbevestiging verklaring
- herziening (vergeet datum initiële verklaring niet te vermelden!!)
- intrekking initiële verklaring (idem)

Belangrijk!

- Behandelend/geraadpleegde artsen of zorgteam kunnen GEEN vertrouwenspersoon zijn
- Indien patiënt fysiek niet in staat is om het op te stellen: fysieke onmogelijkheid specificeren + medisch attest toevoegen
- Tip: best laten registreren door de gemeente
- Tip: best kopietje afleveren aan de huisarts
- NIET juridisch afdwingbaar (art. 14 euthanasiewet)

Negatieve Wilsverklaring

ZorgWEIGERING: 3 opties

- Geen levensverlengende behandeling, enkel comfortzorg (pijnbehandeling, wondzorg etc.)
- Eventueel ook restricties comfortzorg aangeven: (geen krachtige kalmerende of slaapmedicatie, etc.)
- Specificeren of behandeling verdergezet mag worden i.f.v. orgaandonatie

Verschil met Verklaring Euthanasie

- Geldig bij 'onomkeerbare toestand', ook indien men bij bewustzijn is (ook bij dementie, hersenbloeding, hersentumor, etc.)
- Juridisch afdwingbaar
- Minstens 1 vertegenwoordiger aanduiden (i.p.v. 1 vertrouwenspersoon)
- Indien patiënt fysiek niet in staat is om het op te stellen: fysieke onmogelijkheid specificeren maar medisch attest is facultatief

Tip: bevestiging van behandeld arts (niet verplicht, wel meerwaarde)

Overige Wilsverklaringen

Teraardebestelling

- Keuze voor uitvaart: nabestaanden + uitvoerder verplicht hiermee rekening te houden
- Indien geregistreerd bij gemeente, gaat gemeente na of wensen gerespecteerd werden
- Mogelijkheden zijn niet onbeperkt;-).

Orgaandonatie: aangepast!!!

- Vroeger: VOOR OF TEGEN. Sinds juni 2020: 4 beslissingen
  - 1) wegnemen organen voor therapeutische doeleinden (o.a. transplantatie)
  - 2) wegnemen weefsels en cellen (idem)
  - 3) wegnemen menselijk lichaamsmateriaal voor wetenschappelijk onderzoek
>< anders dan 'lichaam schenken' aan wetenschap
  - 4) wegnemen menselijk lichaamsmateriaal voor innoverende therapieën
(bijvoorbeeld om geneesmiddelen te ontwikkelen)
- Registratie kan via gemeente, bij huisarts OF online (www.mijngezondheid.be)

Lichaam schenken aan de wetenschap

- Lichaam na de dood afstaan de faculteit geneeskunde van 1 van de Universiteiten naar keuze
- Elke universiteit hanteert andere protocollen

Image Art © Nick Knight and SHOW studio for Craig Green, Fall 2015 Fashion Campaign